

De bestuursleden van Buurtbusverenigingen
Concessie Achterhoek-Rivierenland 2025-2035

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2023-000598

Onderwerp

Highlights aanbidding Arriva concessie
Achterhoek-Rivierenland 2025-2035

Inlichtingen bij

Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad

1 van 11

Beste bestuursleden,

Met deze brief informeren wij u over de nieuwe openbaar vervoerconcessie Achterhoek-Rivierenland. Op 15 oktober 2024 is na een Europese aanbesteding de concessie Achterhoek-Rivierenland 2025-2035 gegund aan Arriva Personenvervoer Nederland B.V., hierna Arriva. Er zijn geen bezwaren binnen gekomen en hiermee is op 27 november 2024 de gunning van de nieuwe concessie Achterhoek-Rivierenland aan Arriva onherroepelijk geworden. De nieuwe concessie start per 14 december 2025.

Geslaagd aanbestedingsproces

De aanbidding van Arriva sluit zeer goed aan op de eisen die door Provincie Gelderland zijn gesteld in het Programma van Eisen (PvE) van de aanbesteding. Het stellen van minimum eisen wat betreft frequentie en bedieningstijden en het uitdagen van inschrijvers om optimaal in te spelen om de mobiliteitsbehoeften van (potentiële) reizigers heeft een positief effect gehad en tot mooie resultaten geleid. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens uit het Gelders coalitieakkoord om, binnen de rolverdeling tussen markt en provincie, elkaars kracht zo optimaal mogelijk te benutten.

Highlights aanbidding

Arriva levert met haar aanbidding een bijdrage aan de hoofdpogaven van het openbaar vervoer in Gelderland en de doelen van de aanbesteding/concessie. De aanbidding sluit aan op de OV ambities uit het Gelderse coalitiekoord 'Gewoon Doen'. De aanbidding van Arriva biedt onder andere meer busvervoer dan uitgevraagd en realiseert de doelstelling voor zero emissie busvervoer al voor 2030, wat sneller is dan geëist in het PvE. De treinen binnen deze concessie worden versneld voorzien van toiletten en krijgen een upgrade (technisch, interieur en exterieur).

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Met het aanbieden van de nieuwe reserveerRRReis lijnen, waarmee alle Gelderse kernen die geen vast openbaar vervoer hebben worden bediend, wordt de bereikbaarheid van het landelijk gebied tijdens de concessieperiode gegarandeerd.

Zo sluit de aanbieding goed aan bij de Gelderse ambitie voor verbetering van de bereikbaarheid van het landelijk gebied en het behoud van sterk OV in de verstedelijkte gebieden. In de bijlage is een nadere uitwerking van de highlights van de aanbieding van Arriva opgenomen.

Buurtbussen onderdeel van het OV-netwerk

Door de provincie, maar ook door Arriva, wordt buurtRRReis als volwaardig onderdeel van het OV-netwerk beschouwd en de buurtbusverenigingen als volwaardige partner voor het OV binnen de concessie Achterhoek-Rivierenland. Alle buurtbuslijnen worden in de nieuwe concessie gereden met nieuwe Volkswagen Civitas Crafter lagevloerbussen, uitgerust volgens de eisen uit het PvE. Deze voertuigen gaan rijden op HVO (Hydrotreated Vegetable Oil).

Waar buurtRRReis volwaardig onderdeel is van het OV-netwerk binnen de concessie, zijn haltetaxiRRReis/flexRRReis vormen van andere mobiliteit buiten de concessie Achterhoek-Rivierenland. HaltetaxiRRReis/flexRRReis rijdt tijdens exploitatietijden OV op plaatsen en verbindingen waar geen regulier OV (dus ook geen buurtbuslijn) beschikbaar is. Beide vervoerssystemen zijn dus aanvullend op het OV in de concessie.

ReserveerRRReis is een lijngebonden vraagafhankelijk vervoerssysteem dat, net zoals buurtRRReis, volwaardig onderdeel is van het OV-netwerk in de concessie.

Start implementatie

De implementatie van de aanbieding van Arriva voor de nieuwe concessie is gestart. In het implementatieplan heeft Arriva opgenomen dat in het eerste kwartaal van 2025 met u een afspraak wordt gemaakt. Tijdens dit gesprek zal door de buurtbus-coördinator van Arriva een inventarisatie betreffende training en opleiding, medische keuringen en de status van benodigde verzekeringen worden gemaakt. Tijdens de implementatie informeert Arriva de buurtbusverenigingen minimaal vier keer over de voortgang.

De vertegenwoordigers van de buurtbusverenigingen worden door Arriva ook uitgenodigd voor de schouw van het materieel in september 2025. En hoewel de buurtbusverenigingen in beginsel zelf zorgen voor het aantrekken van voldoende vrijwilligers, heeft Arriva aangegeven hierbij indien nodig en gewenst te ondersteunen.

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2023-000598

Blad

3 van 11

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Peter Blanken
Teammanager Aanbesteding en Concessiemanagement

Bijlage:

- Uitwerking highlights aanbieding Arriva concessie Achterhoek-Rivierenland 2025-2035

Bijlage

Uitwerking highlights aanbidding Arriva concessie Achterhoek-Rivierenland 2025-2035

In deze bijlage is uitgebreide informatie te vinden over de aanbidding van Arriva. De informatie is voorzien van een toelichting van hoe het aanbod aansluit op ons provinciaal beleid en het Programma van Eisen (PvE):

1. Vervoerplan bus
2. Trein
3. Bussen en auto's
4. Transitie naar zero emissie busvervoer
5. Ontwikkelplan

1.Vervoerplan bus

1.1. Verbeteringen vervoerplan

In het netwerk van Achterhoek en Rivierenland worden diverse verbeteringen gerealiseerd om het netwerk aantrekkelijker te maken, meer samenhang en duidelijkheid te geven en zo de bereikbaarheid, met name ook van het landelijk gebied, te vergroten.

Met nadruk willen wij vermelden dat het vervoerplan zoals Arriva dit heeft aangeboden een concept vervoerplan is dat nog volgens de normale afstemmingsrondes met ROCOV, gemeenten en buurtbusverenigingen wordt besproken. Het ROCOV geeft Arriva ook een formeel advies over het vervoerplan. Het vervoerplan is dus nog niet definitief vastgesteld. Gedurende dit jaar kunnen er nog wijzigingen plaatsvinden.

- *SnelRRReis*

Arriva introduceert snelRRReis op alle A-lijnen en deze lijnen worden ook versterkt.

SnelRRReis is een productformule die staat voor snel extra comfortabel en rechtstreeks busvervoer tussen steden en/of stad en streek. Concreet gaat het om de volgende buslijnen:

- Lijn 23 Borculo-Doetinchem;
- Lijn 51 Vorden-Doetinchem;
- Lijn 57 Deventer-Borculo;
- Lijn 73 (Enschede-) Eppenzolder-Winterswijk;
- Lijn 74 (Enschede-) Eppenzolder- Doetinchem;
- Lijn 165 Druten-'s-Hertogenbosch.

- *Zitplaatsgarantie*

Daarnaast komt er een zitplaatsgarantie op alle buslijnen in het concessiegebied en aansluitgaranties op knooppunten en aanvullende overstaplocaties.

- *ReserveerRRReis*

Op sommige lijnen en tijdstippen is gekozen voor reserveerRRReis omdat hier anders vaak lege bussen zouden rijden. Met reserveerRRReis rijdt de bus alleen als een of meer reizigers gereserveerd hebben en dus ook daadwerkelijk gebruik maken van de busrit. Met het realiseren van nieuwe reserveerRRReis lijnen wordt de bereikbaarheid van het landelijk gebied sterk verbeterd.1b. Belangrijkste wijzigingen vervoerplan bus

Onderstaand worden de belangrijkste wijzigingen benoemd in Rivierenland en de Achterhoek. De bestaande scholierenlijnen en buurtbuslijnen worden conform geëist in het PvE overgenomen. Deze lijnen zijn ongewijzigd ten opzichte van de huidige dienstregeling, uitgezonderd enkele kleine aanpassingen.

1.2. Rivierenland

- Op snelRRReis 165 's-Hertogenbosch-Druten worden extra spitsritten aangeboden op het traject Dreumel-'s-Hertogenbosch en wordt de frequentie verhoogd naar 8x per uur in de ochtendspits en 2x per uur in de vroege avond en op zaterdag in de drukste richting tussen Dreumel en 's-Hertogenbosch.

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2023-000598

Blad

5 van 11

- Lijn 166 wordt verlengt tot Zaltbommel. Zo ontstaan er voor de reizigers uit de dorpen Well, Delwijnen, Nederhemert, Aalst, Zuilichem en Gameren kortere reistijden naar onderwijsinstellingen in Zaltbommel en 's-Hertogenbosch
- De lijnen 49/649 Brakel-Zaltbommel gaan samen in de spits 2x per uur rijden.
- Spitslijn 67 Kerkdriel-Zaltbommel gaat nu overdag elk uur rijden en in de spits 2x per uur. Samen met buurtRRReis 267 Hedel-Zaltbommel wordt bedrijventerrein De Wildeman nu 2x per uur verbonden met station Zaltbommel en omliggende kernen. Voor een goede spreiding met de lijnen 67/667 Kerkdriel-Zaltbommel wordt de dienstregeling van buurtRRReis 267 Hedel-Zaltbommel een half uur verschoven.
- Er komt een nieuwe lijn 41 Culemborg-Maurik-Kesteren-Rhenen-Wageningen. In combinatie met lijn 641 rijdt deze op werkdagen 1x per uur. Daarnaast komt er ook een nieuwe lijn 48 in Tiel: Passewaai-Station-bedrijventerreinen Medel en Lingemeer. De frequentie verdubbelt ten opzicht van het huidige aanbod van lijn 46 en 245. Overdag op werkdagen en zaterdag wordt 2x per uur gereden, in de vroege ochtend 1x per uur.
- De bedrijventerreinen Kellen en Medel in Tiel worden beter bediend: lijn 44 Tiel-Rhenen gaat Kellen bedienen en lijn 45 Tiel-Wageningen Medel.
- Lijn 673 Leerdam-Gorinchem gaat de hele dag rijden in plaats van alleen in de spits.
- Lijnen 46 en 146 worden samengevoegd tot één lijn 46. Deze lijn biedt betere verbindingen en een overstapvrije reis tussen Vianen, Culemborg en Tiel, en verbetert de bereikbaarheid van het centrum van Tiel.
- Er komt een nieuwe lijn 48 Tiel Passewaaij - Medel/Lingemeer. Lijn 48 versterkt de bereikbaarheid in Tiel en Medel. De frequentie van lijn 48 is verdubbeld ten opzichte van het bestaande aanbod van lijn 46 en lijn 245.
- De aansluitingen op station Zaltbommel worden verbeterd waarbij de focus ligt op de drukste richting van/naar Utrecht. Ook de aansluitingen van de lijnen 41 en 46 op station Culemborg richting Utrecht en Geldermalsen/'s-Hertogenbosch worden verbeterd. Ook de aansluitingen op station Kesteren voor diverse lijnen worden verbeterd. Lijn 48 krijgt op station Tiel aansluiting van/naar Utrecht en Geldermalsen.

ReserveerRRReis

- In het weekend en op werkdagen in de avond rijden reserveerRRReis op de lijnen 49, 266, 267 en 268 ter vervanging van de huidige Vlinderlijn 860. Vanaf station Zaltbommel hoeft hiervoor niet te worden gereserveerd. Daarnaast worden enkele nieuwe reserveerRRReis lijnen geïntroduceerd waarmee alle kernen die nu geen openbaar vervoer hebben ook bediend worden. Specifiek gaat het om de volgende lijnen:
 - reserveerRRReis 800 Geldermalsen-Buurmalsen-Buren-Erichem-Zoelen-Tiel;
 - reserveerRRReis 801 Hoenzadriel-Kerkdriel;
 - reserveerRRReis 802 Veer Wamel-Dreumel-Alphen-Maasbommel-Altforst-Appeltern-Horssen-Molenbeek-Druten;
 - reserveerRRReis 803 Aalst-Kesteren-Eldik.
- Er komen gegarandeerde overstappen van reserveerRRReis op vaste openbaar vervoerlijnen.

1.3. Achterhoek

- Arriva introduceert een nieuwe stadslijn 20 in Doetinchem. De nieuwe stadslijn rijdt vanaf het station via station De Huet en ontsluit fijnmazig diverse wijken en bedrijventerreinen (onder andere Verheulswede). Lijn 20 rijdt op werkdagen overdag van 7 tot 19 uur ieder halfuur en op zaterdag vanaf 8 uur. Op beide stations wordt aansluiting geboden van/naar Arnhem.
- Er wordt ook een nieuwe lijn 25 geïntroduceerd tussen 's-Heerenberg (vanaf Euregionaal bedrijventerrein) en station Didam, via Zeddam en Beek. Deze lijn rijdt op werkdagen tijdens de spitsuren ieder halfuur. In de vakanties is dit ieder uur. Lijn 25 sluit in Didam aan op de trein van/naar Arnhem.
- Lijn 23 en lijn 40 worden gekoppeld tot één gecombineerde snelRRReis lijn 23: Borculo - Ruurlo - Doetinchem - Terborg - Dinxperlo. Op werkdagen overdag blijven de frequenties gelijk en rijdt de lijn 2x per uur en op het traject Borculo/Ruurlo - Doetinchem in de spitsuren 4x per uur in de spitsrichting. In de avonduren en het weekend rijdt de lijn 1x per uur tussen Borculo, Ruurlo en Doetinchem.

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2023-000598

Blad

6 van 11

- Ook de lijnen 28 en 82 worden gekoppeld tot één lijn 28: Gendringen - Doetinchem - Zutphen. Tussen Gendringen en Doetinchem blijft de frequentie 4x per uur. Tussen Doetinchem en Zutphen blijft de frequentie overdag 1x per uur, maar in de spitsuren verhogen we de frequentie naar 2x per uur. In de avonduren en weekend rijdt lijn 28 alleen de huidige uurdienst tussen Doetinchem en Zutphen. Reizigers profiteren met de gekoppelde lijnen van meer rechtstreekse reismogelijkheden tussen de kernen in het landelijk gebied.
- Lijn 52 gaat de gehele dag rijden tussen station Lochem, het centrum en Lochem West (het eindpunt Ploegdijk/Dwarsweg). Lijn 52 verbindt zo de kern Lochem met het excentrisch gelegen station Lochem. De lijn rijdt 2x per uur op werkdagen tot 19 uur in plaats van alleen in de ochtendspits en vervangt daarmee de huidige Vlinder 852. In de avonduren tussen 19 en 21 uur en in het weekend de gehele dag rijdt lijn 52 1x per uur als reserveerRRReis.
- De ontsluitende functie van lijn 72 wordt uitgebreid. Allereerst wordt deze lijn verlengd van Neede naar Borculo. Ook de korte ritten van lijn 72, de ritten die nu alleen tussen Lichtenvoorde, station Lichtenvoorde-Groenlo en Groenlo West rijden, worden doorgetrokken naar busstation Groenlo en in de spits naar bedrijventerrein Laarberg.
- Er komt een nieuwe spitslijn 75 : een nieuwe directe verbinding tussen Aalten en Groenlo busstation. Lijn 75 rijdt in de ochtendspits elk halfuur naar Groenlo en in de middagspits elk halfuur vanaf Groenlo. In de vakantieperiodes rijdt lijn 75 elk uur.
- Met een nieuwe lijn 86 Zutphen ziekenhuis – station – bedrijventerrein Noorderhaven – GGNet Warnsveld wordt ook de bereikbaarheid in het gebied Zutphen-Warnsveld verbeterd, als aanvulling op de bestaande stadslijnen.
- De stadslijnen 83 en 84 in Zutphen gaan de hele dag elk halfuur rijden, ook in de late avonduren ter vervanging van de huidige avondlijn 480.
- Het visgraatmodel wordt versterkt op de OV-knooppunten Doetinchem, Terborg, Vorden, Ruurlo en Borculo. Hier worden aansluitgaranties geboden.

ReserveerRRReis

- Daarnaast worden ook in de Achterhoek nieuwe reserveerRRReis lijnen geïntroduceerd waarmee alle kernen die nu geen openbaar vervoer hebben ook bediend worden. Specifiek gaat het om de volgende lijnen:
 - reserveerRRReis 804 Bronckhorst-Steenderen-Rha-Olburgen-Achter Drempt-Hoog Keppel;
 - reserveerRRReis 805 Laren-Exel-Lochem-Zwiep-Barchem;
 - reserveerRRReis 806 Vorden-Varssel-Hengelo-Keijenborg-Zelhem-Ijzevorde-Halle Nijman-Halle Heide-Heelweg Oost-Heelweg West-Varseveld-Westendorp;
 - reserveerRRReis 807 Netherden-Gendringen;
 - reserveerRRReis 808 IJzerlo-Lintelo-Aalten-haart-Miste;
 - reserveerRRReis 809 Lieveelde-Vragender-Meddo-Zwolle (Gld)-Groenlo.
- Er komen gegarandeerde overstappen van reserveerRRReis op vaste openbaar vervoerlijnen.

2. Trein**2.1. Refurbishment treinen**

Alle 33 treinstellen ondergaan een refurbishment van interieur en exterieur. Deze refurbishment bestaat uit een technische vernieuwing, een cosmetische vernieuwing en een technische upgrade. Hierbij krijgt het interieur en exterieur van alle treinstellen de huisstijl van RRReis.

Datum
28 januari 2025

Zaaknummer
2023-000598

Blad
7 van 11

Figuur 1: RRReis-uitstraling trein

De motoren van de 20 GTW 2-8 (driebaks) treinstellen worden vervangen door schonere motoren. Ook krijgen alle treinstellen diverse technische en cosmetische vernieuwingen die de veiligheid en comfort voor reizigers verhogen; onder andere een AED in alle treinstellen, dynamische realtime reisinformatie op dubbele informatieschermen en upgrade 1e klas. De refurbishment is afgerond in Q3 2027.

2.2. Inbouw toiletten in treinen

Er worden rolstoeltoegankelijke toiletten ingebouwd in alle 33 treinstellen. Dit gebeurt tijdens de refurbishment en is afgerond in Q3 2027. Onderstaand een impressie van de aanwezige faciliteiten.

1 Meldlamp 'Toilet bezet'	8 Noodoproepstoets	15 Vacuümtoilet	22 Babyverschoontafel
2 Meldlamp 'Toilet defect'	9 Vergrendeling onderhoudsluik	16 Opklapbare toiletsteun	23 Deurkruk
3 Statuszoemer (vrij/bezet)	10 Spiegel	17 Rollenhouder met hygiënedispenser	24 Handgreep
4 Knop 'statusvraag toiletinstallatie'	11 Onderhoudsluik en verwarming	18 Zeepdispenser	25 Afvalbak
5 Noodoproepinstallatie met noodoproepstoets	12 Luisspreker reizigersinformatie	19 Sensor waterkraan	26 Onderhoudsluik voor E-paneel en besturing
6 Knop 'toiletinstallatie-spoeling'	13 Brandmelder	20 Waterkraan	27 Uitlaatrooster met filter
7 Knop 'toiletinstallatie-spoeling'	14 Ledlamp	21 Handdroger	28 Afvoerputje

Figuur 2: Voorzieningen toiletten trein

2.3. RegioExpres

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2023-000598

Blad

8 van 11

Bij start van de RegioExpres (in 2028) worden vier extra treinen ingezet in de concessie om ook bij verdere groei van aantal reizigers voldoende capaciteit te kunnen bieden. Deze extra treinen hebben al een toilet maar krijgen wel een refurbishment (ook in Q3 2027 afgerond). Er geldt een zitplaatsgarantie op het traject Zevenaar-Arnhem vice versa van de treindienst Arnhem-Winterswijk.

2.4. HVO

Tot slot gaan alle treinen gaan vanaf start van de concessie op HVO100 (Hydrotreated Vegetable Oil) rijden. HVO100 is een fossielvrije en hernieuwbare brandstof met een zeer beperkte vervuulende uitstoot aan de uitlaat. De nieuwe motoren in de 20 drie-bak-treinstellen en het gebruik van HVO100 als brandstof leidt tot een aanzienlijke reductie van de uitstoot van CO₂ met 90% en stikstof van ongeveer 83.000 kilo per jaar, ruim 55% van huidige stikstofuitstoot treinen (equivalent met uitstoot per jaar van 570 koeien). Zelfs als de Regio Expres in 2028 gaat rijden is deze reductie nog altijd 78.500 kilo per jaar.

Toelichting

Ook de treinen worden in de nieuwe concessie verbeterd. In het PvE is geëist dat de toiletten uiterlijk 1 januari 2030 zijn ingebouwd en functioneren. Ook voor treinen wordt met de refurbishment (onder andere nieuwe motoren), snellere inbouw van toiletten en het rijden op HVO100 meer geboden dan geëist in het PvE. Hiermee wordt invulling gegeven aan de onderdelen uit het coalitieakkoord over inbouw toiletten in treinen, toegankelijkheid en verduurzaming van vervoer.

3. Bussen en auto's

Er gaan 99 nieuwe bussen rijden in de concessie, naast de 9 bestaande waterstofbussen. Ook komen er 49 nieuwe auto's op buurtbuslijnen en reserveerRRReis (het vraagafhankelijk vervoer). Alle voertuigen krijgen een RRReis-huisstijl interieur en exterieur. Door een eigen uitstraling van het exterieur per productformule zijn de voertuigen goed herkenbaar. Ook in het interieur wordt deze uitstraling doorgezet met specifieke kleuren per productformule voor de hoofdsteunen: snelRRReis is zilver, RRReis is hemel blauw, buurtRRReis is emerald groen en reserveerRRReis is intens violet.

Figuur 2: RRReis-uitstraling auto en bus

Bovendien heeft al het materieel grotendeels dezelfde voorzieningen voor veiligheid, reisinformatie en betalen die het comfort voor reizigers tijdens de reis verbeteren. Zo worden er extra cameraspiegels geïnstalleerd waardoor rondom zicht ontstaat en een snelheidsbegrenzer op basis van geofencing.

Daarnaast zijn er 'widescreen' schermen voor dynamische reisinformatie in bussen, krijgen alle voertuigen USB-A en USB-C aansluitingen en snelle wifi, snelRRReis-bussen een multimedia console (klaptafel, draadloze inductielader en led leeslampje) en wordt in bussen een extra validator bij de uitstapdeur geplaatst.

Alle voertuigen zijn toegankelijk volgens de eisen uit het PvE. Daarnaast worden bussen uitgerust met een hybride rolstoelplank (elektrisch en handmatig te bedienen), auto's met een elektrische rolstoelplank, zijn er extra ruime rolstoelplaatsen en worden in bussen extra Priority Seats geboden voor reizigers met een beperking.

Daarnaast worden alle voertuigen extra geïsoleerd en worden bij de ZE bussen speciale geluidarme banden toegepast waardoor het geluid in de voertuigen sterk wordt gereduceerd. Op alle openbaar vervoerlijnen wordt ook een zitplaatsgarantie geboden voor reizigers.

Toelichting

Voor bus en auto wordt dus meer geboden dan geëist in het PvE. En ook voor dit onderdeel speelt Arriva goed in op onderdelen uit het coalitieakkoord wat betreft veilig kunnen reizen en toegankelijkheid voor alle groepen uit de samenleving.

4. Transitie naar Zero Emissie busvervoer

De nieuwe concessie Achterhoek-Rivierenland start op 14 december 2025 met Zero Emissie (ZE) busvervoer. Hiervoor worden 99 nieuwe ZE bussen aangeschaft. Daarnaast worden 9 waterstofbussen ingezet die nu ook al in de Achterhoek rijden. De 49 nieuwe buurtbussen en auto's die op reserveerRRReis worden ingezet gaan op HVO rijden. De buurtbussen en auto's van reserveerRRReis worden in 2029 vervangen en zijn vanaf 9 december 2029 (dienstregeling 2030) ook Zero Emissie.

Totdat de auto's elektrisch zijn, rijden ze dus op duurzame HVO-brandstof, wat 90 procent CO₂-uitstoot bespaart ten opzichte van diesel. De resterende 10 procent uitstoot wordt door Arriva gecompenseerd, onder andere door het lokaal planten van bomen. Het resultaat is dat Arriva vanaf 14 december 2025 geheel CO₂-neutraal rijdt in de nieuwe concessie. Ook wordt met de inzet van elektrische bussen jaarlijks de stikstof uitstoot met ongeveer 16.335 kg beperkt in vergelijking met huidige wagenpark (equivalent met uitstoot per jaar van 112 koeien).

Arriva maakt op een slimme manier gebruik van bestaande restcapaciteit op het net bij bedrijven waar nu nieuwe stallingslocaties worden ingericht en mobiele batterijpakketten. Daarnaast maken zij gebruik van 'smart charging' (laadvenster per voertuig met een optimaal laadprofiel waarin benodigde stroom over het hele laadvenster wordt verdeeld om piekbelasting te voorkomen).

Figuur 1: Schematische weergave van conventioneel laden versus smart charging.

Toelichting

In het PvE hebben wij een transitie pad naar ZE busvervoer uitgevraagd vanwege de onzekerheden over de beschikbaarheid van netcapaciteit. Hierbij moeten de inschrijvingen wel voldoen aan het landelijke bestuursakkoord ZE, waarin is vastgelegd dat nieuwe bussen vanaf 1 januari 2025 Zero Emissie moeten zijn en per 1 januari 2030 alle bussen.

Daarnaast hebben wij als extra eis gesteld dat vanaf 1 januari 2030 ook de auto's in het OV, die worden ingezet voor vraagafhankelijk vervoer en als buurtbus, ZE moeten zijn. Op dit moment is het nog niet mogelijk om aan deze eis te voldoen. Dit komt omdat wij ook hebben geëist dat deze auto's moeten voldoen aan 8 zitplaatsen (exclusief bestuurder) en toegankelijk moeten zijn en dus een lage vloer moeten hebben. Een ZE auto met 8 zitplaatsen en lage vloer (gewicht > 3.500 kg) mag volgens de richtlijn rijbewijzen niet met een rijbewijs B bestuurd worden. Een groot deel van de (vrijwillige) chauffeurs hebben alleen een rijbewijs B en kunnen zodoende de gevraagde auto's niet rijden. De Europese Commissie is bezig met een herziening van de richtlijn rijbewijzen waarin mogelijk een hoger gewicht wordt toegestaan voor het rijden met rijbewijs B. Naar verwachting is dit voor 1 januari 2030 van toepassing en dan kunnen de gevraagde auto's met 8 zitplaatsen en ZE aangedreven worden ingevoerd.

Volgens de eisen uit de aanbestedingsdocumenten moeten de huidige 9 waterstofbussen van de zittende vervoerder worden overgenomen, maar is inzet in de nieuwe concessie niet verplicht.

Er wordt dus sneller voldaan aan ZE busvervoer in de nieuwe concessie dan geëist in het PvE. Hiermee wordt op een innovatieve en creatieve manier invulling gegeven aan het onderdeel verduurzaming van het openbaar vervoer.

5. Ontwikkelplan

In het ontwikkelplan worden voor de looptijd van de concessie strategieën uitgewerkt voor vervoer, marketing en duurzaamheid.

5.1 Vervoer

De belangrijkste concrete vervoerkundige ontwikkelingen die worden benoemd:

- Op werkdagen langer 4x per uur met de trein tussen Arnhem en Doetinchem;
- In het weekend elk halfuur een reismogelijkheid met de trein tussen Zutphen en Winterswijk;
- Sneller reizen met de lijnen 73/74 vanuit de oostelijke Achterhoek naar Enschede én Doetinchem (100 km/u op N18, lijn 74 non-stop via N18 naar Enschede);
- Een eenvoudiger OV-netwerk door integratie van scholierenlijnen met reguliere OV lijnen;
- Overstapvrij reizen over de concessiegrenzen (koppelen lijn 23 Borculo-Doetinchem met lijn 63 uit concessie Twente/ZHO; koppelen lijn 28 Gendringen-Doetinchem met lijn 27/29 uit concessie Arnhem-Nijmegen en lijn 165 's-Hertogenbosch-Druten met lijnen 12/89 uit concessie Arnhem-Nijmegen).

5.2 Marketing

De belangrijkste concrete marketingontwikkelingen die worden benoemd:

- Voor het vergroten van de mentale beschikbaarheid wordt ingezet op het creëren en versterken van mentale entry points (aandachttrekkende beelden, verlichting of muziek die potentiële reizigers herinneren aan openbaar vervoer/RRReis). Doel is om te zorgen dat reizigers RRReis op sleutelmomenten herinneren als vervoeroptie (momenten waarop informatie wordt gezocht en vervoerskeuze wordt gemaakt);
- De sociale cohesie wordt met buurtRRReis versterkt (reserveren is niet nodig, de chauffeur is iemand uit eigen buurt, die net als onze vaste buschauffeurs oprechte aandacht heeft voor reizigers, communicatie via lokale kanalen: denk aan de dorpskrant en -website, de bibliotheek of de ouderenvereniging);
- Introductie 'Voor Elkaar Pas', die maatwerkoplossingen biedt voor leerlingen in het speciaal onderwijs, medewerkers van sociale werkplaatsen en mensen met een Wmo-indicatie;

5.3 Duurzaamheid

De belangrijkste concrete duurzaamheidsontwikkelingen die worden benoemd:

- Het doel om uiterlijk in 2040 volledig circulair te werken (gebruiken de R-ladder voor de circulaire economie om het effect van inkoopgedrag te toetsen). Dit betekent onder andere:
 - Dat nieuwe ZE-voertuigen zijn ontworpen en gebouwd volgens de principes van de circulaire economie. Na inzet binnen de concessie krijgen de voertuigen altijd een passend tweede leven. Aan het einde van de levensduur zijn de voertuigen grotendeels recyclebaar.
 - De banden voor de ZE-voertuigen van Continental worden deels gemaakt van gerecycled rubber afkomstig van oude banden, waardoor per band 26,7 kilo rubber wordt bespaard. Arriva garandeert dat alle banden aan het einde van de levensduur verantwoord gerecycled worden.
 - Bij de volledige revisie van onze treinstellen, maken wij gebruik van circulaire materialen.
 - Alle nieuwe halteborden die wij plaatsen zijn gemaakt van CO2-neutraal en circulair rijstvlies.
 - Alle nieuwe RRReis-uniformen voor ons personeel zijn circulair gemaakt. Oude materialen, zoals de 'oude' Arriva-uniformen en overgebleven materialen uit onze bussen en treinen, verwerken we tot nieuwe producten, die we verkopen in onze webshop.

5.4. Ontwikkelrol

Daarnaast wordt ingegaan op de ontwikkelrol zoals die wij bij de aanbesteding hebben uitgevraagd. Hierbij hebben wij eisen gesteld aan de samenwerking met de concessieverlener, gemeenten (waaronder in geval van Uitlopers ook de betrokken gemeenten in aangrenzende concessiegebieden), ROCOV, concessiehouders van aangrenzende concessies,

Datum

28 januari 2025

Zaaknummer

2023-000598

Blad

11 van 11

buurtbusverenigingen, ProRail en aanbieders van Andere Mobiliteitsdiensten. Ook zijn eisen gesteld aan de werkwijze volgens een continu ontwikkelproces gebaseerd op de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act) gericht op operational excellence, customer excellence en duurzame inzet van zijn medewerkers.

Arriva heeft hier op een uitgebreide manier invulling aan gegeven. Jaarlijks worden als nadere invulling van het Ontwikkelplan een Vervoerplan, Tarievenplan, Marketingplan, Jaarplan Sociale Veiligheid en Concessiejaarplan opgesteld (Plan). Arriva geeft met projecten invulling aan de ontwikkelopgaven en werken deze samen met stakeholders uit tot projectplannen (Do). Ieder kwartaal maakt Arriva de behaalde resultaten met behulp van kwartaalrapportages (als onderdeel van het Concessiejaarplan) inzichtelijk, waarbij ieder kwartaal op bepaalde specifieke resultaatgebieden wordt ingezoomd (Check). Het Concessiejaarplan wordt beschouwd als 'masterplan' dat aangeeft waar de focus op moet liggen. Die focus wordt bepaald door de ontwikkelopgaven en vanaf jaar 2 door de behaalde resultaten tot dan toe, actuele ontwikkelingen, trends en nieuwe inzichten die mogelijk van invloed zijn op onze ontwikkelopgaven. Indien nodig wordt bijgestuurd door ontwikkelstrategieën aan te passen, toe te voegen of te laten varen (Act).

5.5 Ontwikkelteam

De ontwikkelrol wordt vanuit Arriva uitgevoerd door een ontwikkelteam waarin onder andere een ontwikkelmanager, vervoerontwikkelaar, marketing- en communicatiespecialist en data-analist zitting hebben. Zij werken nauw samen met de concessieverlener en bij specifieke projecten met betreffende stakeholders waaronder gemeenten, ProRail, regio's, maatschappelijke stakeholders en aangrenzende concessieverleners.

Naast de ontwikkelrol van Arriva en de afstemming die zij hiervoor organiseren tussen de betrokken partijen om het Concessiejaarplan uit te voeren organiseren wij eveneens tweejaarlijks een ontwikkelteam OV. In dit ontwikkelteam zijn wij in gesprek met gemeenten, regio's en vervoerder over ontwikkelingen, wensen, ambities en tussen partijen binnen het concessiegebied en het effect daarvan op het OV. Met deze ontwikkelteams versterken we de samenwerking met de regiopartners op het gebied van OV.